

Prosiect Gwyrdd-droi

CA3/CA4

Prosiect Gwyrdd-droi

Cynllun gwrs i'ch helpu i feddwl am effaith dillad ar ein hamgylchedd a sut gallai eich ysgol chi helpu i leihau'r effaith honno. Gallai hyn gael ei gyflwyno i CA3/4 fel gwrs neu gallai fod yn weithgaredd i'ch cyngor ysgol.

Cysylltiadau â hawliau

Erthygl 12 – Yr hawl i gael gwrandawriad ac i gael eich cymryd o ddifri

Erthygl 15 – Yr hawl i ymuno â grwpiau a gwneud ffrindiau

Erthygl 26 – Dylai fy nheulu gael yr arian mae arnyn nhw ei angen i'w helpu nhw i fagu fi

Erthygl 29 – Yr hawl i gael addysg sy'n datblygu fy mhersonoliaeth, parch at hawliau pobl eraill a'r amgylchedd

Canlyniadau dysgu:

- Bydd y bobl ifanc wedi dysgu am effaith amgylcheddol cynhyrchu dillad (gyda ffocws ar wisg ysgol).
- Bydd y bobl ifanc yn cael cyfle i wneud dysgu sy'n cael ei arwain gan y disgyblion i archwilio'r effeithiau ymhellach
- Bydd y bobl ifanc wedi archwilio Erthygl 12: yr hawl i gael gwrandawriad ac i gael eich cymryd o ddifri

- Bydd y bobl ifanc yn creu eu cynllun gweithredu eu hunain i greu newid yn eu hysgol

Amseru:

Bydd angen 60 munud i gwblhau'r gweithgaredd hwn.

Adnoddau

- [Clip fideo o Sally Holland](#), Comisiynydd Plant Cymru, yn cyflwyno'r wers
- **Cardiau pethau da neu na**
- **Ffilm 1:** Gorfodi Siopwyr ar y Stryd Fawr i wynebu Gwirionedd Brawychus [{DOLEN}](#). Ffilm uniaith Saesneg o'r BBC yw hwn, ond rydyn ni hefyd wedi creu [fideo tebyg Cymraeg](#).
- **Ffilm 2:** Effaith Amgylcheddol Erchyll y Diwydiant Ffasiwn ar Fôr Aral [{DOLEN}](#). Ffilm uniaith Saesneg o'r BBC yw hwn, ond rydyn ni hefyd wedi creu [fideo tebyg Cymraeg](#).
- **Taflen Ddosbarthu Syniadau Mawr**

Cyflwyniad:

- Dangoswch fideo o Sally Holland, Comisiynydd Plant Cymru, yn cyflwyno'r wers
- Esboniwch wrth y disgyblion fod Comisiynydd Plant Cymru wedi bod yn gweithio gydag

Prosiect Gwyrdd-droi

ysgolion yng Nghymru i gychwyn "Prosiect Gwyrdd-droi" - cynllun ailddefnyddio gwisg ysgol. Gobaith Prosiect Gwyrdd-droi yw annog pobl ifanc ledled Cymru i ailddefnyddio'u gwisg ysgol. Yn ddiweddar bu Comisiynydd Plant Cymru yn ymgynghori â Phlant a Phobl Ifanc ynghylch costau ychwanegol y diwrnod ysgol, a'r wisg ysgol oedd y baich y cyfeiriwyd ato amlaf o ran materion ariannol teuluoedd yng nghyswllt yr ysgol. Os bydd Prosiect Gwyrdd-droi yn llwyddiannus, bydd hefyd yn helpu i leihau cost gwisg ysgol i ddisgyblion yn eich ysgol.

- Dechreuwch y sesiwn trwy chwarae gêm o'r enw **"Dyfalau Atebion"**, lle bydd pob grŵp yn "Dyfalau Ateb" i'r cwestiwn rydych chi'n ei ofyn. Yn gwestiwn cyntaf, **gofynnwch i'r dosbarth ddyfalau faint o anifeiliaid anwes sydd gan y dosbarth fel grŵp cyfan**. Ysgrifennwch ddyfaliad pob grŵp ar y bwrdd. Yna gofynnwch i bob disgybl faint o anifeiliaid anwes sydd ganddyn nhw, a chadwch gofnod.

Yn ail gwestiwn, gofynnwch i'r grwpiau feddwl **faint o grysau-t ysgol maen nhw'n meddwl fyddai gan ddisgybl nodweddiadol rhwng Blwyddyn 7 a Blwyddyn 9**. Nodwch ddyfaliad pob grŵp ar y bwrdd, ac fel dosbarth penderfynwch ar nifer y crysau-t, cyn dweud wrth y dosbarth byddwch chi'n dod nôl at y ffigur yna yn ddiweddarach yn y wers.

Prif ran:

- Gofynnwch i'r disgyblion rannu'n grwpiau bach i weithio. Rhowch becyn o gardiau "Da neu Na" i bob grŵp. Dywedwch wrth y dosbarth fod y becyn yn cynnwys lluniau a disgrifiadau o bedwar o'r deunyddiau mwyaf cyffredin ar gyfer creu dillad. Gofynnwch i'r disgyblion baru'r deunyddiau a'r ffotograffau, a hefyd beth maen nhw'n meddwl yw'r pethau cadarnhaol a negyddol am bob un o'r deunyddiau.
- Gofynnwch i'r grwpiau roi adborth ar eu hatebion a datgelu'r atebion cywir. Gofynnwch i'r disgyblion wnaethon nhw gael hyd i unrhyw beth oedd yn eu synnu? Dilynwch hynny trwy esbonio y byddwch chi'n canolbwyntio heddiw ar effaith amgylcheddol tyfu cotwm.
- Dangoswch y fideo cyntaf sy'n esbonio faint o ddŵr sydd ei angen i dyfu eitemau o gotwm. Os oes gan unrhyw un gwestiynau am sut mae cotwm yn cael ei dyfu, gallech chi hefyd gynnal y gweithgaredd 'Stori Crys-T' (Yn yr adnodd CA2 ar ein gwefan).
- Gofynnwch i'r bobl ifanc roi eu barn ar y ffilm gyntaf.

Prosiect Gwyrdd-droi

- Cyn dangos yr ail fideo, esboniwrch fod newyddiadurwr y clip, Stacey Dooley, wedi teithio i Ganolbarth Asia i Fôr Aral. Ar un adeg Môr Aral oedd y pedwerydd llyn mwyaf yn y byd. Yn y 1960au, dargyfeiriwyd y brif afon oedd yn bwydo'r llyn i dyfu cotwm, ac ers hynny mae Môr Aral wedi bod yn diflannu'n raddol.

Yn ystod y clip mae Stacey Dooley yn gyrru ar dir a fu ar un adeg yn rhan o wely'r môr, ac fe allwn ni weld yr effeithiau erchyll. Dangoswch fideo dau i'r grŵp.

- Gofynnwch i'r bobl ifanc roi adborth ar y fideo.
- Ar ôl dangos y ddwy ffilm, gofynnwch i'r bobl ifanc feddwl eto am yr atebion gwnaethon nhw ddyfalu fel dosbarth ynghylch faint o grysau-t byddai disgybl nodweddiadol yn eu defnyddio mewn 3 blynedd. Atgoffwch y disgyblion am yr amcangyfrif bod angen 2,720 litr o ddŵr i dyfu digon o gotwm ar gyfer un crys-t. Mae hynny'n gymaint â gwerth 3 blynedd o ddŵr yfed i un person. Gofynnwch i'r disgyblion gyfrifo sawl litr o ddŵr fyddai angen i greu'r ffigur crysau-t roedden nhw wedi'i ddyfalu.

Gorffen:

- Dosbarthwch y Templed Syniadau Mawr i'r grwpiau a gofynnwch iddyn nhw gydweithio ar y gwaith llenwi. Gofynnwch i'r bobl ifanc roi adborth a defnyddio'u syniadau i greu cynllun gweithredu ar gyfer Prosiect Gwyrdd-droi yn eich ysgol chi.

Gweithgaredd dilynol:

Gallai disgyblion sydd â diddordeb mewn cynnal Prosiect Gwyrdd-droi gael cyfle i lunio achosion busnes ac asesiadau risg.

Gweithgaredd dilynol:

Gallai'r disgyblion wneud un o'r canlynol: creu taflen wybodaeth am sut mae cotwm yn cael ei gynhyrchu, creu poster i annog disgyblion eraill i ymuno â'r prosiect, creu erthygl bapur newydd am Fôr Aral.

Gweithgaredd dilynol:

Môr Aral - efallai bydd y disgyblion am ddysgu mwy am Fôr Aral, a'i effeithiau ar bobl leol. Mae'r BBC wedi creu llawer o fideos da am Fôr Aral.

Rhannu gyda ni:

Beth am rannu eich cynllun gweithredu neu eich siop gyda ni, ar ôl i chi orffen? Anfonwch neges drydar i @complantcymru a chynnwys #AwrHawliau yn eich neges. Mae'r #AwrHawliau yn digwydd bob dydd Gwener o 12pm tan 1pm, ac mae'n ffordd wych o rannu'r gwaith mae eich ysgol wedi'i wneud gyda phawb ledled Cymru. Fel arall, cysylltwch â ni ar Facebook @complantcymru neu Instagram @complantcymru.

Rhannu gyda ni

Sganiwch y cōd QR i gwblhau holiadur byr am yr adnodd. Ydy e wedi helpu eich ysgol?

Cardiau

Da neu Na

Cotwm

NA

**Mae angen llawer o ddŵr i'w
dyfu, ac mae e fel arfer yn tyfu
mewn llefydd eithaf sych**

DA

**Gellir ei ailgylchu heb ddefnyddio
cemegion**

Gwlân

DA

**Does dim angen ei olchi mor aml
â rhai ffabrigiau eraill**

NA

**Mae'n cymryd lot o dir gan fod
angen ffermio anifeiliaid i'w greu**

Sidan

DA

**Mae'n gyfforddus yn yr haf ac yn
dwym yn y gaeaf**

NA

Mae'n ddrud i'w greu

Acrylig

DA

Does dim angen lot o ddŵr arno

NA

Pan rydych chi'n ei olchi, mae darnau bach o blastig yn cael eu golchi mewn i afonau a moroedd

Taflen Ddosbarthu Syniadau Mawr

Y syniad y tu ôl i'r Prosiect Gwyrdd-droi yw sefydlu cynllun aildefnyddio gwisg ysgol yn eich ysgol. Defnyddiwch y daflen hon i'ch helpu i gynllunio eich prosiect.

Pam mae Prosiect Gwyrdd-droi yn bwysig?

.....

Pa wybodaeth byddech chi'n ei rhannu gyda disgyblion yn eich ysgol chi?

.....

Pwy fyddai â diddordeb yn y Prosiect Gwyrdd-droi?
Gallai hyn gynnwys pobl yn eich ysgol neu'r gymuned ehangach.

.....

Ble gallech chi gynnal y Prosiect Gwyrdd-droi?

.....

Ble fyddai'r lle gorau; yr ysgol neu rywle arall?

.....

Taflen Ddosbarthu Syniadau Mawr

Pwy allai redeg y Prosiect Gwyrdd-droi?

Pwy allai eich cefnogi? Athro cyswllt, llywodraethwr?

Sut byddwch chi'n annog eraill i gefnogi'r prosiect? Sut byddwch chi'n casglu'r gwisgoedd ysgol?

Beth yw'r rhwystrau i gychwyn y prosiect?
